

Fragmentering eller fellesløsning?

Unni Knutsen
17. mars 2010

Oppdraget

- Bidra til bakgrunn og analyser som grunnlag for framtidig organisering av bibliografisk produksjon:
  - Sikre katalogdata som felleseie
  - Minimere dobbeltarbeid og derved redusere kostnader
  - Metadata tilgjengelig ved utgivelse/publisering
  - Bedre kvalitet i fellessøk

Oppdraget

- Kartlegge, beskrive og vurdere dagens organisering og rollefordeling i bibliografisk produksjon
  - Sentrale produsentmiljøer
  - Bibliotektypene, deres bibliografiske aktivitet – utfordringer
  - Kvalitetsmessige forhold knyttet til bibliotekenes metadata
  - Nasjonale autoritetsregistre
  - Registrering og utvekslingsformatet
  - Tilrettelegging for import av data
  - Klassifikasjons- og emneordssystem
  - Problemer og utfordringer i dagens organisering
  - Mulige veivalg og løsninger
  - Organisering og økonomi
- Tilgjengelige kilder, tidligere publikasjoner og nye undersøkelser

Utgangspunktet

- Et dokument bør katalogiseres én gang, deretter gjenbrukes – nasjonalt og internasjonalt
- Det bibliografiske universet er større enn bibliotekene – samarbeid med andre aktører ønskelig
- Verdensveven er plattform = metadata stilles til rådighet under nye teknologiske forutsetninger, data må flyte fritt for å understøtte ulike webtjenester

Den bibliografiske situasjonen

- Fremdeles dobbeltarbeid mellom sentrale produsentmiljøer
- Mangel på metadata fra sentral leverandør fører til dobbeltarbeid i folkebibliotekene (særlig musikk, film, analyse) og dårligere kvalitet på postene
- Forholdsvis lite samarbeid mellom skolebibliotekene i grunnskolen og folkebibliotekene
- Mindre bibliografisk samarbeid i mindre kommuner og kommuner med ikke-fagutdannet biblioteksjef

Den bibliografiske situasjonen

- Større folkebibliotek abonnerer på data fra sentral leverandør (BS, DnBB)
- I folkebibliotek i mindre kommuner (<10 000) har 68 % abonnement på data som hovedstrategi
- 57% av ikke-abonnentene anga pris som grunn
- Mindre folkebibliotek importerer mest fra andre bibliotek, men modifierer

Den bibliografiske situasjonen

- Det er kvalitetsmessige (betydelige) mangler i katalogene til bibliotek i mindre kommuner (< 3 000), særlig i kommuner uten fagutdannet biblioteksjef
- De fleste bibliotek registrerer lokallitteratur fra grunnen av, de minste uttrykker ikke ønske om å ha dette ansvaret
- Fagbibliotek utenfor BIBSYS: 54,5 % egenproduksjon, 43,1 % kopiering, 3,4 % abonnement
- Til tross for noen forbedringer: det er generelt sett ikke lagt godt til rette for effektiv import og bearbeiding av data i biblioteksystemene

Dagens situasjon = fragmentering

- Dobbeltregistrering og manglende samarbeid fører til ineffektivitet, høye kostnader og tap i kvalitet på produktene
- Norge mangler en overordnet plan for det bibliografiske området - vi henger etter
- Felles policy og samarbeid vil føre til utvikling av gode fellesløsninger
- Utforming av policy = Samarbeid mellom Nasjonalbiblioteket (NB)+ biblioteksektoren for øvrig

Policyutvikling – noen momenter

- Metadata er et klassisk fellesgode. I dagens situasjon: salgsvare
- Metadata bør brukes fritt både i og utenfor biblioteksektoren
- Felles, nasjonal strategi for spredning av metadata og tilrettelegging for webtjenester
- Økt produksjon fra sentral(e) leverandør(er)
- Felles tilgang til katalogkrydder (bilder, innholdsbeskrivelser, innholdsfortegnelser)
- Bør bibliotekene bidra til økt bibliografisk kontroll i Norge?
  - Lokallitteratur
  - Samarbeid mellom musikkbibliotekene
  - Publikasjoner fra institusjoner (rapportserier m.v.), grå litteratur
  - Analysering (artikler, fagbøker, antologier m.v.)
  - Autoritetsregistre (navn, emneord m.v.)

Samarbeid = arbeide i fellesskap

En bedre organisering av det bibliografiske arbeidet og en mer effektiv bibliografisk produksjon fordrer at biblioteksektoren samhandler tettere enn i dag

Samarbeid vil bane veien for gode fellesløsninger!